

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 21. november 2019
Kontor: Forebyggelseskontoret
Sagsbeh: Ida Albæk Knudsen
Sagsnr.: 2019-270-0022
Dok.: 1247415

Rapport om erfaringer med pasinddragelse mv.

Erfaringer med paslovens regler om inddragelse af pas, nægtelse af udstedelse af pas og meddelelse af udrejseforbud for personer, der mistænkes for i udlandet at ville deltage i aktiviteter, hvor dette kan indebære en fare for statens sikkerhed m.v.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Indhold

1. Baggrunden for paslovens bestemmelser om inddragelse af pas eller nægtelse af udstedelse af pas og meddelelse af udrejseforbud af hensyn til statens sikkerhed mv.....	3
2. Evaluering af paslovens bestemmelser	5
3. Redegørelse for bestemmelserne.....	6
4. Bestemmelsernes anvendelse i praksis.....	8
4.1. Gennemgang af konkrete sager	8
4.2. Rigspolitiets bemærkninger om erfaringer med sagsgangene i sager om inddragelse eller nægtelse af udstedelse af pas og udrejseforbud ...	23
4.3. Rigspolitiets vurdering af bestemmelsernes effekt, eventuelle uensigtsmæssigheder og behov for justeringer	24

1. Baggrunden for paslovens bestemmelser om inddragelse af pas eller nægtelse af udstedelse af pas og meddelelse af udrejseforbud af hensyn til statens sikkerhed mv.

1.1. Ved lov nr. 176 af 24. februar 2015 om ændring af lov om pas til danske statsborgere m.v., udlændingeloven og retsplejeloven (Styrket indsats mod rekruttering til væbnede konflikter i udlandet m.v.), som trådte i kraft den 1. marts 2015, blev der i paslovens § 2, stk. 1, nr. 4, og § 2 b, stk. 1, indsat bestemmelser om inddragelse af pas eller nægtelse af udstedelse af pas og meddelelse af udrejseforbud for personer, når der er grund til at antage, at den pågældende har til hensigt i udlandet at deltage i aktiviteter, hvor dette kan indebære eller forøge en fare for statens sikkerhed, andre staters sikkerhed eller en væsentlig trussel mod den offentlige orden.

Baggrunden for bestemmelserne var navnlig et ønske om at imødegå udviklingen i antallet af såkaldte fremmedkrigere, der rejste fra Danmark til udlandet for at tilslutte sig militante oprørsbevægelser og deltage i væbnede konflikter.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget (lovforslag nr. L 99 om ændring af lov om pas til danske statsborgere m.v., udlændingeloven og retsplejeloven (Styrket indsats mod rekruttering til væbnede konflikter i udlandet m.v.) fra folketingsåret 2014-15, 1. samling), at Center for Terroranalyse (CTA), der organisatorisk hører under Politiets Efterretningstjeneste (PET), vurderede, at det samlede antal personer, der på daværende tidspunkt var eller havde været udrejst til konflikten i Syrien og Irak, udgjorde mindst 110 personer, idet antallet dog kunne være højere. De udrejste var i første række unge sunnimuslimske mænd, herunder et antal med kriminel baggrund. Endvidere var et mindre antal kurdere og shia-muslimer rejst fra Danmark til konfliktzonen for at bekæmpe militante islamistiske grupper eller andre væbnede oppositionsgrupper. Blandt de udrejste var både danske statsborgere og herboende udlændinge.

Det fremgår også, at der ikke var tale om et nyt fænomen, men at antallet af udrejsende og hastigheden, hvormed de udrejste, var hidtil udset. CTA vurderede, at de udrejste fra Danmark i altovervejende grad tilsluttede sig gruppen Islamisk Stat i Irak og Levanten (ISIL).

CTA vurderede endvidere, at et betydeligt antal personer, som var udrejst fra Danmark til Syrien, havde opnået konkrete, militære færdigheder som følge af deres træning og deltagelse i kamphandlinger, og at denne kapacitet

det kan anvendes til at gennemføre et terrorangreb i Danmark. Samtidig vurderede CTA, at træningen i en kampzone øger risikoen for, at et angreb kan planlægges og udføres hurtigt og med større effekt. Det var samlet CTA's vurdering, at kombinationen af opnåede færdigheder blandt udrejste sammenholdt med sympatien for den globale, militante islamistiske ideologi kunne øge terrortruslen mod Danmark.

Der blev også i de almindelige bemærkninger til lovforslaget peget på, at udviklingen i andre europæiske lande var med til at understrege, at personer, der vender tilbage fra udenlandske konfliktområder, kan udgøre en sikkerhedsrisiko, da der i flere europæiske lande var blevet anholdt personer, som havde opholdt sig i konfliktområdet i Syrien og Irak, og som var mistænkt for at planlægge terrorangreb mod mål i Vesten.

1.2. På daværende tidspunkt var det navnlig konflikten i Syrien og Irak, som tiltrak personer fra Danmark, men der var også eksempler på, at konfliktområder i bl.a. Afghanistan, Somalia og Tjetjenien havde tiltrukket personer fra Danmark.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at lovforslaget – selv om baggrunden for forslaget var den aktuelle konflikt i Syrien og Irak – skulle ses i en bredere sammenhæng, da forslaget således også ville give myndighederne mulighed for i andre tilfælde at gribe ind over for personer, når der er grund til at antage, at de andre steder i udlandet vil deltage i aktiviteter, hvor dette kan indebære eller forøge en fare for statens sikkerhed, andre staters sikkerhed eller en væsentlig trussel mod den offentlige orden.

Som eksempler på andre tilfælde, hvor politiet vil kunne træffe afgørelse efter bestemmelserne i pasloven, nævnes i de almindelige bemærkninger til lovforslaget bl.a. ophold i træningslejre hos yderligtgående politiske organisationer eller grupperinger, hvor deltagerne bl.a. trænes i militære færdigheder, og ophold hos en gruppe eller organisation, der driver organiseret kriminalitet, idet et sådant ophold efter omstændighederne vil kunne indebære eller forøge risikoen for, at de pågældende vil begå alvorlige strafbare forhold, herunder eksempelvis drab, frihedsberøvelse eller ildspåsættelse, i Danmark.

Det fremgår desuden af de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at tiltagene bl.a. havde til formål at søge at forhindre, at danske statsborgere rejser til konfliktområder i udlandet med henblik på at deltage i aktiviteter,

hvorigennem deres evne og/eller vilje til f.eks. at begå alvorlige strafbare forhold, når de vender tilbage til Danmark, risikerer at blive øget. Tiltagene tog bl.a. sigte på gruppen af personer, der rejser til et konfliktområde, for at tilslutte sig en militant oprørsgruppe eller for på anden lignende måde at tage del i væbnede kamphandlinger, idet denne gruppe udgør en reel og betydelig trussel mod det danske samfund.

Det fremgår endvidere, at tiltagene tilsigtede at have en forebyggende karakter, idet det forventedes, at en nægtelse af udstedelse af pas eller inddragelse af pas og meddelelse af et udrejseforbud over for en dansk statsborger, der overvejer at deltage i sådanne aktiviteter, i et samspil med de øvrige radikaliseringsforebyggende initiativer, som regeringen iværksatte på daværende tidspunkt, ville kunne få den virkning, at den pågældende ville opgive sin intention om at deltage i en væbnet konflikt i udlandet.

1.3. Udover ændringer af pasloven indeholdt loven om styrket indsats mod rekruttering til væbnede konflikter i udlandet m.v. også ændringer af udlændingeloven, hvorefter en udlændings opholdstilladelse eller opholdsret bortfalder, hvis en udlænding opholder eller har opholdt sig uden for landet, og der er grund til at antage, at udlændingen under opholdet deltager eller har deltaget i aktiviteter, hvor dette kan indebære eller forøge en fare for statens sikkerhed, andre staters sikkerhed eller en væsentlig trussel mod den offentlige orden. Bestemmelserne er ikke omfattet af denne evaluering og omtales ikke nærmere.

2. Rapport om erfaringer med paslovens bestemmelser

Af pkt. 1.2.5. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget fremgår, at Justitsministeriet efter en passende periode ville gennemføre en evaluering af de foreslåede tiltag og på den baggrund udarbejde en rapport over erfaringerne til Folketinget. Det fremgår af lovforslaget, at rapporten ville blive oversendt til Folketinget inden udgangen af 2017.

Under andenbehandlingen blev der efter ændringsforslag fra et flertal bestående af Venstre, Enhedslisten, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti indsat en udløbsbestemmelse (solnedgangsklausul) knyttet til bestemmelserne på pasområdet, hvorefter disse bestemmelser ophæves den 1. marts 2020.

Der blev ikke i forbindelse med vedtagelsen af ændringsforslaget om indsættelse af udløbsbestemmelsen taget stilling til udløbsbestemmelsens sam-

menhæng med evalueringsrapporten, hvorfor Justitsministeriet i december 2017 orienterede Retsudvalget om, at ministeriet agtede at gennemføre evalueringen af ændringerne i pasloven medio 2019 forud for Folketingets stillingtagen til, om der skal vedtages en lovændring, der opretholder de pågældende bestemmelser på pasområdet.

Denne rapport indeholder Justitsministeriets evaluering af de bestemmelser, der blev indsat i pasloven med lov nr. 176 af 24. februar 2015.

3. Redegørelse for bestemmelserne i pasloven

Pasloven – lovbekendtgørelse nr. 76 af 19. januar 2017, som ændret ved § 2 i lov nr. 1542 af 18. december 2018 – indeholder bestemmelser, der i visse tilfælde giver politiet mulighed for at inddrage et allerede udstedt pas eller nægte udstedelse af et nyt pas til en dansk statsborger.

Efter paslovens § 2, stk. 1, nr. 1, kan politiet inddrage et allerede udstedt pas eller nægte udstedelse af pas til en dansk statsborger, når der er rejst sigtelse mod den pågældende for et strafbart forhold, som kan antages at medføre frihedsstraf, og der på grund af sagens beskaffenhed eller den sigtedes forhold er grund til at antage, at vedkommende vil unddrage sig ansvaret ved udrejse af landet eller forbliven i udlandet.

Efter § 2, stk. 1, nr. 2, kan politiet inddrage et allerede udstedt pas eller nægte udstedelse af pas til en dansk statsborger, når den pågældende er idømt frihedsstraf, som ikke er afsonet, eller er pålagt bødestraf eller konfiskation, som ikke er erlagt, eller for hvilken sikkerhed ikke foreligger, og der på grund af sagens beskaffenhed eller den sigtedes forhold er grund til at antage, at vedkommende vil unddrage sig ansvaret ved udrejse af landet eller forbliven i udlandet.

Efter § 2, stk. 1, nr. 3, kan politiet inddrage et allerede udstedt pas eller nægte udstedelse af pas til en dansk statsborger, når den pågældendes udrejse ville stride imod bestemmelser i lovgivningen, der har til formål at sikre en persons tilstedeværelse her i landet, indtil han har opfyldt ham påhvilende forpligtelser over for det offentlige eller over for private.

Med lov nr. 176 af 24. februar 2015 blev der i paslovens § 2, stk. 1, nr. 4, indsat hjemmel til, at politiet kan inddrage et allerede udstedt pas eller nægte udstedelse af pas til en dansk statsborger, når der er grund til at antage, at den pågældende har til hensigt i udlandet at deltage i aktiviteter, hvor dette

kan indebære eller forøge en fare for statens sikkerhed, andre staters sikkerhed eller en væsentlig trussel mod den offentlige orden. Det beror på et konkret skøn, der foretages af politiet, om der i den enkelte sag foreligger tilstrækkelige oplysninger til at opfylde mistankekravet, og om den pågældendes formodede deltagelse i aktiviteter i udlandet kan indebære eller forøge en fare for statens sikkerhed mv. Der er redegjort nærmere for de elementer, der kan indgå i vurderingen, i de almindelige bemærkninger til lovforslaget pkt. 2.3.1.2. og pkt. 2.3.1.3.

I paslovens § 2, stk. 2, blev der indsat en bestemmelse om, at politiet skal fastsætte en frist for afgørelsen om inddragelse af pas eller nægtelsen af udstedelse af pas, der ikke overstiger 1 år, og som kan forlænges med indtil 1 år ad gangen.

I paslovens § 2 b, stk. 1, blev der endvidere indsat hjemmel til, at politiet tillige kan meddele den pågældende et udrejseforbud i et tidsrum fastsat efter § 2, stk. 2. I paslovens § 5, stk. 1, 1. pkt., blev strafferammen for overtrædelse af udrejseforbuddet fastsat til bøde eller fængsel indtil 2 år. Der kan alene træffes afgørelse om udrejseforbud, hvis der senest samtidig træffes afgørelse om at nægte at udstede pas eller at inddrage et allerede udstedt pas efter § 2, stk. 1, nr. 4.

Med henblik på at sikre overholdelsen af Danmarks internationale forpligtelser blev der i paslovens § 2, stk. 3, indsat hjemmel til, at politiet under særlige omstændigheder kan udstede provisorisk pas til en person, over for hvem der er truffet afgørelse efter § 2, stk. 1, nr. 4. Af samme årsag blev der med loven i forhold til meddelte udrejseforbud i § 2 b, stk. 2, indsat hjemmel til, at politiet under særlige omstændigheder kan give skriftlig tilladelse til, at en person, der er meddelt et udrejseforbud, kan foretage en specifik rejse.

Afgørelser om inddragelse af pas eller nægtelse af udstedelse af pas i ovennævnte tilfælde blev omfattet af paslovens eksisterende særlige adgang til domstolsprøvelse, hvorefter politiet efter begæring af den, hvis pas er inddraget, eller hvem pas er nægtet, uden unødigt ophold skal indbringe afgørelsen for retten, der ved kendelse snarest muligt afgør, om politiets bestemmelse skal opretholdes eller ophæves. Samme ordning om adgang til domstolsprøvelse blev med loven indført for så vidt angår afgørelser om meddelelse af udrejseforbud.

Endelig blev ovennævnte afgørelser om inddragelse af pas over for personer, der opholder sig i udlandet, omfattet af den eksisterende ordning, hvorefter politiet, inden passet inddrages, skal søge rettens godkendelse heraf.

Der er efterfølgende med lov nr. 1542 af 18. december 2018 endvidere indsat hjemmel til, at politiet efter § 2, stk. 1, nr. 5, kan inddrage et allerede udstedt pas eller nægte udstedelse af pas til en dansk statsborger, når der er grund til at antage, at det pågældende barn ellers vil blive sendt til udlandet til forhold, der bringer barnets sundhed eller udvikling i alvorlig fare.

4. Bestemmelsernes anvendelse i praksis

Justitsministeriet har til brug for evalueringen indhentet et bidrag fra Rigspolitiet om myndighedernes erfaringer med anvendelsen af reglerne om inddragelse af pas, nægtelse af udstedelse af pas og meddelelse af udrejseforbud af hensyn til statens sikkerhed mv. Rigspolitiet har til brug for udarbejdelsen af bidraget foretaget en høring af politikredsene, der træffer afgørelser om inddragelse af pas mv., og inddraget PET.

Det kan overordnet bemærkes, at politiet indtil videre har anvendt bestemmelserne i paslovens § 2, stk. 1, nr. 4, og § 2 b, stk. 1, i 19 sager, hvoraf to sager vedrører den samme person. Der er truffet afgørelse om inddragelse af pas i 14 tilfælde, mens der i 5 tilfælde er der truffet afgørelse om nægtelse af udstedelse af pas. Der er endvidere truffet afgørelse om udrejseforbud i 14 tilfælde.

Politiet har i flere sager efterfølgende truffet afgørelse om forlængelse af fristen for inddragelse af pas eller nægtelse af udstedelse af pas samt forlængelse af et dertil knyttet udrejseforbud.

To afgørelser om inddragelse af pas og meddelelse af udrejseforbud er efterfølgende ved kendelse ophævet af domstolene.

4.1. Gennemgang af konkrete sager

4.1.1. Nedenfor følger politikredsenes anonymiserede beskrivelse af de enkelte sager på området siden ikrafttrædelsen af reglerne den 1. marts 2015. Beskrivelserne af de enkelte sager er opdateret indtil den 23. august 2019, hvilket vil sige, at bl.a. eventuelle afgørelser om forlængelse efter dette tidspunkt ikke fremgår af gennemgangen nedenfor.

Østjyllands Politi (fire sager)

- Sagen vedrører en kvinde, som på baggrund af et ophold i Syrien i perioden fra februar til september 2015 i medfør af pasloven § 2, stk. 1, nr. 4, samt § 2 b, stk. 1, fik inddraget sit pas samt meddelt et udrejseforbud i 1 år.

Kvinden havde været i Syrien sammen med sin mand, der var aktiv i Islamisk Stat. Kvinden havde i en del af perioden taget ophold i Raqqa. Manden døde under et bombeangreb i Syrien i juli 2015. På kvindens profil på Facebook fremgik der i samme periode ytringer af radikaliseret karakter.

Efter kvinden kom tilbage til Danmark, blev der oprettet en sag vedrørende inddragelse af pas samt meddelelse af udrejseforbud. Kvinden fik den 1. oktober 2015 meddelt afgørelsen om inddragelse af pas samt udrejseforbud.

Den 30. september 2016 blev der truffet afgørelse om forlængelse af fristen for pasinddragelse og udrejseforbud i yderligere 1 år. Kvinden var på dette tidspunkt i et exit-forløb og samarbejdede med Østjyllands Politi og Aarhus Kommune. I afgørelsen blev der lagt vægt på de samme omstændigheder, som blev tillagt vægt i afgørelsen fra 1. oktober 2015, ligesom det blev vurderet, at genetableringsforløbet ikke i sig selv kunne begrunde en undladelse af at forlænge fristen, særlig henset til forløbets varighed sammenholdt med varigheden og karakteren af opholdet i Syrien.

Ved fristens udløb i 2017 blev det besluttet, at der ikke skulle ske yderligere forlængelse, idet kvinden efter de foreliggende oplysninger var velfungerende og indstillet på at leve et normalt liv i Danmark.

- Sagen vedrører en familie bestående af far, mor og et mindreårigt barn, som alle den 14. august 2015 i medfør af pasloven § 2, stk. 1, nr. 4, samt § 2 b, stk. 1, fik inddraget deres pas samt meddelt et udrejseforbud i 1 år. Inddragelsen skete på baggrund af oplysninger om, at forældrene var radikaliserede i udpræget grad, og at de planlagde at udrejse til Syrien, ligesom de havde relationer til personer, som på Facebook havde ytret sig positivt om islamisk terror, og personer der havde ophold hos Islamisk Stat i Syrien.

Ved fristens udløb i 2016 blev det besluttet, at der ikke skulle ske forlængelse af fristen, idet der ikke forelå nye oplysninger, der pegede i retning af, at de pågældende var radikaliserede og havde planer om at udrejse til Syrien.

- Sagen vedrører en mand, som på baggrund af en lang række af omstændigheder, herunder et ophold i Syrien, i medfør af pasloven § 2, stk. 1, nr. 4, samt § 2 b, stk. 1, den 20. september 2016 blev nægtet udstedelse af pas og meddelt et udrejseforbud.

Ved afgørelsen blev der bl.a. lagt særlig vægt på, at manden havde opholdt sig i Syrien i perioden fra februar 2013 til foråret 2014, at han under opholdet blev såret under et luftangreb, at han efterfølgende flere gange havde forsøgt at vende tilbage til Syrien/regionen med et større pengebeløb, samt at han var radikaliseret og havde kontakt til personer, der sympatiserede med Islamisk Stat, og som opholdt sig i Syrien.

Afgørelsen blev indbragt for retten i Aarhus, som den 22. november 2016 godkendte afgørelsen, idet der dog blev fastsat en kortere frist (1. juli 2017) grundet langvarig sagsbehandlingstid.

Kendelsen blev stadfæstet ved Vestre Landsrets kendelse af 10. februar 2017.

Ved fristens udløb blev der truffet afgørelse om at forlænge fristen for at nægte pasudstedelse samt udrejseforbud. På baggrund af indsigelser fra manden vedrørende høringsfristen i forbindelse med partshøringen blev fristen for nægtelsen af pasudstedelsen og udrejseforbuddet den 29. juni 2017 forlænget med 8 uger. Herefter blev der den 21. august 2017 truffet afgørelse om endnu en forlængelse af fristen i yderligere 10 måneder, dvs. til den 26. juni 2018.

Der blev ved forlængelserne lagt særlig vægt på karakteren af mandens adfærd og færden til og med juni 2016, hans kontakt til personer med sympati for Islamisk Stat samt det samlede forløbs varighed.

Afgørelserne blev indbragt for retten i Aarhus, som den 29. december 2017 godkendte afgørelserne, dog således at fristen for at nægte

pasudstedelse samt udrejseforbuddet blev fastsat til udløb den 1. marts 2018.

Østjyllands Politi kærede kendelsen til Vestre Landsret, som ved kendelse af 21. februar 2018 gav politikredsen medhold i, at fristen for nægtelse af udstedelse af pas samt udrejseforbuddet skulle fastsættes til den 26. juni 2018.

I sagens behandling i landsretten blev det bl.a. fremført, at mandens ophold i Syrien og hans forsøg på at indrejse i Syrien med større pengebeløb skyldtes, at han udførte arbejde for en godgørende organisation, og at opholdet derfor havde et anerkendelsesværdigt formål. Landsretten kom frem til, at det ikke kunne lægges til grund, at manden havde deltaget i arbejde for en anerkendt organisation, og at opholdet derfor ikke havde et anerkendelsesværdigt formål.

Ved fristens udløb den 26. juni 2018 besluttede Østjyllands Politi, at der ikke skulle ske yderligere forlængelse bl.a. henset til, at der ikke forelå nye oplysninger, som pegede i retning af, at manden ønskede at udrejse til Syrien.

- Sagen vedrører en mand, som på baggrund af et ophold i Syrien, hvor han havde deltaget i krigshandlinger for den kurdiske militis YPG, i medfør af pasloven § 2, stk. 1, nr. 4, samt § 2 b, stk. 1, ved afgørelse af 15. december 2017, blev nægtet udstedelse af pas samt meddelt et udrejseforbud.

Ved afgørelsen blev der bl.a. lagt vægt på, at manden havde været i Syrien i perioden fra 1. oktober 2016 til primo april 2017, hvor han havde kæmpet for den kurdiske gruppe YPG i en enhed, der håndterede tunge våben, at han havde deltaget i væbnet kamp, samt at han offentligt havde givet udtryk for, at han havde planer om at rejse til Syrien igen og ikke ville udelukke at gå i kamp for YPG igen.

Fristen for nægtelsen af pasudstedelse og udrejseforbud blev fastsat til 1 år.

På baggrund af en indsigelse vedrørende partshøringen i forbindelse med afgørelsen blev der foretaget en fornyet vurdering, og den 7. juni 2018 blev det meddelt manden, at han fortsat var nægtet udstede-

delse af pas og meddelt udrejseforbud som besluttet ved afgørelsen af 15. december 2017.

Ved afgørelse af 11. december 2018 blev fristen for nægtelse af pasudstedelse og udrejseforbuddet forlænget i 1 år.

Der blev i den forbindelse lagt vægt på karakteren af mandens aktiviteter i Syrien samt hans udtalelser om, at han havde til hensigt at rejse tilbage til Syrien.

Den pågældendes advokat har ved e-mail af 10. maj 2019 anmodet om, at Østjyllands Politi genovervejer afgørelsen med henvisning til udkast til bekendtgørelse om forbud mod indrejse eller ophold i visse konfliktområder.

Bekendtgørelse nr. 708 af 6. juli 2019 om forbud mod indrejse eller ophold i visse konfliktområder trådte i kraft den 11. juli 2019. Der er i medfør af bekendtgørelsen stadig forbudsbelagte områder i Syrien.

Østjyllands Politi har endnu ikke taget stilling til advokatens anmodning.

Midt- og Vestjyllands Politi (én sag)

- Sagen vedrører en kvinde, som den 8. maj 2015 i medfør af paslovens § 2, stk. 1, nr. 4, samt § 2 b, stk. 1, fik inddraget sit pas samt meddelt udrejseforbud på baggrund af oplysninger om, at hun planlagde en rejse til Syrien for at deltage i kamphandlinger.

Kvinden havde købt billet til Tyrkiet og havde via en kontaktperson i USA etableret kontakt til gruppen YPG.

Afgørelsen blev forlænget en gang, hvorefter passet blev udleveret og udrejseforbuddet ophævet efter i alt 1 år og 6 måneder.

Sydøstjyllands Politi (én sag)

- Sagen vedrører en mand, som den 16. februar 2016 i medfør af paslovens § 2, stk. 1, nr. 4, fik inddraget sit pas på baggrund af underretninger og informationer om en bekymring for, at den pågældende ville rejse til Syrien og kæmpe for Islamisk Stat.

Afgørelsen blev efterfølgende prøvet i både by- og landsret, hvor begge instanser tiltrådte afgørelsen.

Pasinddragelsen udløb den 16. februar 2017 og blev ikke efterfølgende forlænget.

Sydøstjyllands Politi tilbød i forbindelse med sagen den pågældende et forebyggelsesforløb og etablerede i samarbejde med kommunen en styrket indsats for at minimere risikoen for udrejse samt radikalisering.

Syd- og Sønderjyllands Politi (fire sager, idet to sager vedrører samme person)

- Sagen vedrører en mand, som den 15. april 2016 i medfør af paslovens § 2, stk. 1, nr. 4, fik inddraget sit pas i 1 år efter godkendelse af retten i Esbjerg, fordi der var grund til at antage, at han opholdt sig i Syrien og deltog i aktiviteter, som kunne indebære eller forøge en fare for den danske stats sikkerhed eller andre staters sikkerhed.
- Pasinddragelsen i sagen ovenfor blev med samme begrundelse, og fordi passet var udløbet den 14. juni 2016, fulgt op af en afgørelse fra politikredsen om nægtelse af udstedelse af pas i 1 år regnet fra den 13. september 2017. Politikredsen har oplyst, at man er ved at undersøge, om der er grundlag for at træffe en ny afgørelse om nægtelse af udstedelse af pas.
- Sagen vedrører en mand, som baseret på udtalelser om, at den pågældende ville rejse til Syrien, sammenholdt med det faktum, at han tidligere havde været udrejst til Irak, hvor han deltog i væbnede konflikter, i medfør af paslovens § 2, stk. 1, nr. 4, samt § 2 b, stk. 1, ved afgørelse af 15. august 2016 fik inddraget sit pas samt meddelt et udrejseforbud i 6 måneder.

Afgørelsen blev indbragt for retten i Esbjerg, der den 5. december 2016 ophævede afgørelsen om pasinddragelse og udrejseforbud, idet

man ikke fandt bevis for, at den pågældende havde til hensigt i udlandet at deltage i aktiviteter, hvor dette kunne indebære eller forøge en fare for statens sikkerhed, andre staters sikkerhed eller udgøre en væsentlig trussel mod den offentlige orden. Vestre Landsret stadfæstede den 22. juni 2017 byrettens afgørelse.

- Sagen vedrører en mand, der i en anden politikreds er sigtet for overtrædelse af straffelovens § 114 j, stk. 1, jf. stk. 3, jf. § 1, stk. 1, nr. 1, i bekendtgørelse nr. 1200 af 28. september 2016 om forbud mod indrejse eller ophold i visse konfliktområder uden fornøden tilladelse.

Den pågældende opholdt sig i Syrien fra august 2017 til marts 2018 for at støtte de kurdiske grupper IFB og YPG.

Den sagsbehandlende politikreds beslaglagde den pågældendes pas, mens spørgsmålet om pasinddragelse blev behandlet i Syd- og Sønderjyllands Politi. Syd- og Sønderjyllands Politi traf den 17. september 2018 i medfør af paslovens § 2, stk. 1, nr. 4, afgørelse om pasinddragelse i 1 år.

Nordsjællands Politi (én sag)

- Sagen vedrører en mand, som den 23. januar 2017, i medfør af pasloven § 2, stk., 1 nr. 4, samt § 2 b, stk. 1, fik inddraget sit pas samt meddelt et udrejseforbud i 1 år på baggrund af oplysninger om, at den pågældende ville udrejse af Danmark for at kæmpe for den kurdiske gruppe YPG i konfliktzonen Irak.

Den pågældende foreviste i forbindelse med afhøringen flybilletter med afrejse fra København den 25. januar 2017 mod Doha og herfra mod Sulaimaniyah i Irak. Pågældende havde kun købt en enkeltbillet til destinationen, men oplyste, at han agtede at rejse tilbage til Danmark inden 15 dage. Den pågældende nægtede desuden at skulle deltage i kamphandlinger.

Den 13. marts 2017 begærede pågældendes advokat afgørelsen indbragt for retten, jf. paslovens § 2, stk. 4. Der blev den 23. juni 2017 afholdt retsmøde i sagen. Parterne var under sagen enige om, at sagen skulle afvente udfaldet af en tilsvarende sag fra København. Sagen blev herefter udsat.

I forbindelse med sagsbehandlingen af eventuel forlængelse af fristen i paslovens § 2, stk. 2, og § 2 b, stk. 1, blev det vurderet, at der ikke længere var grundlag for pasinddragelse samt udrejseforbud. Den pågældende fik derfor udleveret sit pas den 23. januar 2018.

Den 7. maj 2019 trak pågældende sin anmodning om domstolsprøvelse tilbage.

Københavns Vestegns Politi (to sager)

- Sagen vedrører en mand, som den 16. marts 2015 i medfør af pasloven § 2, stk. 1, nr. 4, samt § 2 b, stk. 1, blev nægtet udstedelse af pas samt meddelt udrejseforbud i 1 år på baggrund af pågældendes egne oplysninger om, at han havde været udrejst til Syrien i 2 tilfælde og ikke kunne udelukke, at han ville udrejse igen.

Den 18. marts 2015 blev pågældende anholdt og blandt andet sigtet for overtrædelse af straffelovens § 114 e. Der faldt endelig afgørelse i straffesagen ved Højesterets dom af 14. november 2017, hvor pågældende blev idømt seks års fængsel, frakendelse af dansk indfødsret og udvisning med indrejseforbud gældende for bestandig.

I mellemtiden blev der den 8. marts 2016 truffet afgørelse om forlængelse af fristen for nægtelse af udstedelse af pas, hvilken yderligere ved (mundtlig) afgørelse af 1. marts 2017 (meddelt skriftligt den 6. marts 2017) blev forlænget. I forbindelse med partshøring og afgørelse den 1. marts 2017 anmodede pågældende om, at afgørelsen blev indbragt for retten. Sagen nåede dog ikke at blive behandlet ved retten, formentlig pga. Højesterets dom.

- Sagen vedrører en mand, som den 10. januar 2018 henvendte sig til Den Danske Ambassade i Tyrkiet og anmodede om et dansk pas, idet han på ansøgningen oplyste, at han havde mistet sit pas. Pågældende har dansk og tyrkisk statsborgerskab.

Det fremgår af CPR-registeret, at pågældende er udrejst og tilmeldt en adresse i Tyrkiet.

Af en retsbog fra Retten på Frederiksberg den 8. april 2016 fremgår det, at han blev sigtet for overtrædelse af straffelovens § 114 c ved i tidsrummet fra den 25. september 2013 og fremefter til et ukendt

tidspunkt at have ladet sig hverve til at begå handlinger omfattet af straffelovens § 114 eller 114 a, idet han i mindst et tilfælde indrejste i Syrien, og der lod sig hverve af terrororganisationen Islamisk Stat (ISIL).

Retten besluttede at varetægtsfængsle ham in absentia i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1 og 3, idet retten blandt andet fandt, at han med stor sandsynlighed befandt sig i eller omkring Syrien i slutningen af september 2013 og fortsat opholdt sig der, ligesom der var begrundet mistanke om, at han havde ønsket at tilslutte sig ISIL i Syrien, og at han rent faktisk lod sig hverve, hvorfor der var begrundet mistanke om, at han har gjort sig skyldig i overtrædelse af straffelovens § 114 c.

På baggrund af de foreliggende oplysninger og efter høring af PET samt partshøring af den pågældendes advokat indbragte Københavns Vestegns Politi den 17. april 2018 sagen for retten i medfør af paslovens § 2, stk. 4, med henblik på at få rettens godkendelse til at nægte at udstede et nyt pas.

Retten i Glostrup godkendte den 27. juni 2018 politiets beslutning om at nægte at udstede et nyt pas til pågældende.

Afgørelsen blev kæret af hans advokat den 4. juli 2018.

Østre Landsret behandlede sagen den 20. september 2018 og ophævede byrettens kendelse, idet Østre Landsret ikke fandt, at der var hjemmel i paslovens § 2, stk. 4, til at indbringe en sag for retten, hvor politiet agter at nægte at udstede et pas til en person, der opholder sig i udlandet, men ikke har truffet afgørelse herom.

Den 1. oktober 2018 traf Københavns Vestegns Politi herefter afgørelse om at nægte at udstede pas til pågældende i medfør af paslovens § 2, stk. 1, nr. 4. Afgørelsen ses hverken påklaget eller indbragt for retten.

Københavns Politi (fire sager)

- Sagen vedrører en kvinde, som den 29. september 2015 i medfør af paslovens § 2, stk. 1, nr. 4, samt § 2 b, stk. 1, fik inddraget sit pas

samt meddelt udrejseforbud i 1 år. Københavns Politi lagde ved afgørelsen vægt på, at det havde fremgået af en række medier, at pågældende havde været i Syrien og Irak, hvor hun var blevet afbildet iført en uniform, som benyttedes af YPG, ligesom hun sås at bære våben. Pågældende var derudover i en række artikler kommet med oplysninger om sine ophold i konfliktramte områder og om sin deltagelse i konflikten. Politikredsen havde senest i marts 2015 fået oplyst, at hun opholdt sig i Irak. Hertil kom, at det fremgik af en opdatering af pågældendes Facebook-profil, at hun nu befandt sig i Danmark, men havde til hensigt på ny at udrejse til Syrien.

Københavns Politi lagde endvidere vægt på, at det fremgik af artikler, at pågældende havde taget ophold i Syrien og Irak, og at PET i udtalelse af 27. august 2015 havde oplyst, at dele af Irak måtte anses som en konfliktzone, som var præget af kampe mellem blandt andre YPG og Islamisk Stat.

Endelig lagde Københavns Politi vægt på, at PET ifølge ovennævnte udtalelse vurderede, at pågældende ved at udrejse til Irak og deltage i kampe for YPG eller ved hos YPG at modtage træning i militære færdigheder ville kunne udgøre en fare for statens sikkerhed, andre staters sikkerhed eller en væsentlig trussel mod den offentlige orden.

Ved kendelse af 4. februar 2016 opretholdt Københavns Byret Københavns Politis afgørelse.

Ved afgørelse af 27. september 2016 forlængede Københavns Politi pasinddragelsen og udrejseforbuddet i et år fra den 29. september 2016.

Ved afgørelse af 29. september 2017 forlængede Københavns Politi pasinddragelsen og udrejseforbuddet i et år fra datoen for afgørelsen.

Ved kendelse af 26. oktober 2017 opretholdt Københavns Byret Københavns Politis afgørelse af 27. september 2016 om forlængelse af pasinddragelse og udrejseforbud.

Ved kendelse af 16. august 2018 stadfæstede Østre Landsret Københavns Byrets kendelse om opretholdelse af Københavns Politis af-

gørelse af 27. september 2016 om forlængelse af pasinddragelse og udrejseforbud.

Ved afgørelse af 28. september 2018 forlængede Københavns Politi pasinddragelsen og udrejseforbuddet i et år fra den 29. september 2018. Københavns Politi lagde ved afgørelsen vægt på de samme omstændigheder som ved de forrige afgørelser, herunder at retlige instanser i flere tilfælde havde tiltrådt de truffe afgørelser.

Københavns Politi lagde endvidere vægt på, at Københavns Byret ved dom af 22. november 2017 havde fundet pågældende skyldig i overtrædelse af paslovens § 5, stk. 1, jf. § 2 b, stk. 1, ved i strid med udrejseforbud den 6. juni 2016 at være udrejst af Danmark til Qatar og derfra den 7. juni 2016 indrejst i Irak og derfra til Syrien, hvor pågældende deltog i kamphandlinger frem til den 8. oktober 2016. Endelig lagde Københavns Politi vægt på, at pågældende fortsat i 2018 ved opslag på sociale medier havde givet udtryk for, at hun ønskede at vende tilbage og deltage i krigslignende aktiviteter.

- Sagen vedrører en kvinde, som den 20. juli 2016 i medfør af pasloven § 2, stk. 1, nr. 4, samt § 2 b, stk. 1, fik inddraget sit pas samt meddelt udrejseforbud i 1 år.

Sagen startede oprindeligt ved, at den pågældende blev anholdt den 15. juli 2016 og fremstillet i grundlovsforhør den 16. juli 2016, sigtet for overtrædelse af straffelovens § 114 c, stk. 3, ved i tiden frem til den 23. juni 2016 at have ladet sig hverve til at begå terrorhandlinger omfattet af straffelovens §§ 114 eller 114 a, idet hun havde til hensigt at indrejse i Syrien og tilslutte sig terrororganisationen Islamisk Stat, subsidiært for overtrædelse af straffelovens § 114 e, jf. § 21, ved i tiden frem til den 23. juni 2016 at have forsøgt at fremme virksomhed for en person, en gruppe eller sammenslutning, der begår eller har til hensigt at begå handlinger omfattet af straffelovens §§ 114, 114 a, 114 c eller 114 d, idet pågældende forsøgte at indrejse i Syrien og tilslutte sig terrororganisationen Islamisk Stat for at udøve aktiviteter, som kunne opretholde, bevare og konsolidere Islamisk Stats position i området, hvilket forehavende af ukendte årsager mislykkedes. Københavns Byret fandt ikke, at der var tilstrækkelig begrundet mistanke om, at pågældende havde gjort sig skyldig i de rejste sigtelser, hvorfor pågældende blev løsladt.

Den 18. juli 2016 stadfæstede Østre Landsret Københavns Byrets kendelse. Landsretten fandt på baggrund af de foreliggende oplysninger, herunder oplysningerne om, at pågældende rejste til Tyrkiet på enkeltbillet sammen med to andre kvinder, hvoraf en var gift med en mand, som skulle opholde sig i Syrien og have tilsluttet sig Islamisk Stat, samt fundet af en rejsevejledning ind i Syrien i en kuffert tilhørende den pågældende, at der var begrundet mistanke om, at pågældende havde til hensigt at indrejse i Syrien og tilslutte sig Islamisk Stat, jf. straffelovens § 114 c, stk. 3, eller § 114 e, jf. § 21. Landsretten fandt imidlertid ikke grund til at antage, at pågældende ville vanskeliggøre forfølgningen i sagen.

Københavns Politi lagde ved afgørelsen af 20. juli 2016 vægt på, at der ifølge en udtalelse fra PET var indikationer på, at den pågældende i forbindelse med en udrejse fra København til Istanbul den 23. juni 2016 ville rejse videre til Syrien for at tilslutte sig Islamisk Stat. Det fremgik endvidere af udtalelsen, at det var efterretningstjenestens vurdering, at en person ved udrejse til Syrien ville kunne udgøre en fare for statens sikkerhed, andre staters sikkerhed eller en væsentlig trussel mod den offentlige orden, medmindre der var et anerkendelsesværdigt formål med opholdet.

Københavns Politi lagde herudover vægt på landsrettens oplysninger om mistankegrundlaget samt på oplysninger om, at pågældendes familie havde kontaktet politiet grundet bekymring for, at pågældende var taget til Syrien for at tilslutte sig Islamisk Stat, og at pågældendes søster havde oplyst, at pågældende siden februar 2016 havde ændret adfærd i radikaliseret retning.

Der er ikke efterfølgende sket forlængelse af pasinddragelsen eller udrejseforbuddet.

- Sagen vedrører en kvinde, som den 20. juli 2016 i medfør af paslovens § 2, stk. 1, nr. 4, samt § 2 b, stk. 1, fik inddraget sit pas samt udstedt udrejseforbud i 1 år.

Sagen startede oprindeligt ved, at den pågældende blev anholdt den 15. juli 2016 og fremstillet i grundlovsforhør den 16. juli 2016, sigtet for overtrædelse af straffelovens § 114 c, stk. 3, ved i tiden frem til den 23. juni 2016 at have ladet sig hverve til at begå terrorhandlinger omfattende af straffelovens §§ 114 eller 114 a, idet pågældende

havde til hensigt at indrejse i Syrien og tilslutte sig terrororganisationen Islamisk Stat, subsidiært for overtrædelse af straffelovens § 114 e, jf. § 21, ved i tiden frem til den 23. juni 2016 at have forsøgt at fremme virksomhed for en person, en gruppe eller sammenslutning, der begår eller har til hensigt at begå handlinger omfattet af straffelovens §§ 114, 114 a, 114 c eller 114 d, idet pågældende forsøgte at indrejse i Syrien og tilslutte sig terrororganisationen Islamisk Stat for at udøve aktiviteter, som kunne opretholde, bevare og konsolidere Islamisk Stats position i området, hvilket forehavende af ukendte årsager mislykkedes. Københavns Byret fandt ikke, at der var tilstrækkelig begrundet mistanke om, at pågældende havde gjort sig skyldig i de rejste sigtelser, hvorfor pågældende blev løsladt.

Den 18. juli 2016 stadfæstede Østre Landsret Københavns Byrets kendelse. Landsretten fandt på baggrund af de foreliggende oplysninger, herunder oplysningerne om, at pågældende sammen med en anden kvinde (personen, som afgørelsen ovenfor vedrører), rejste til Tyrkiet på enkeltbillet med samme fly som en tredje kvinde, som var gift med en mand, som skulle opholde sig i Syrien og have tilsluttet sig Islamisk Stat, og som pågældende i et vist omfang var sammen med i Istanbul, samt fundet af en rejsevejledning ind i Syrien i en kuffert tilhørende en anden kvinde, at der var begrundet mistanke om, at pågældende havde til hensigt at indrejse i Syrien og tilslutte sig Islamisk Stat, jf. straffelovens § 114 c, stk. 3, eller § 114 e, jf. § 21. Landsretten fandt imidlertid ikke grund til at antage, at pågældende ville vanskeliggøre forfølgningen i sagen.

Københavns Politi lagde ved afgørelsen af 20. juli 2016 vægt på, at der ifølge en udtalelse fra PET var indikationer på, at den pågældende i forbindelse med en udrejse fra København til Istanbul den 23. juni 2016 ville rejse videre til Syrien for at tilslutte sig Islamisk Stat. Det fremgik endvidere af udtalelsen, at det var efterretningstjenestens vurdering, at en person ved udrejse til Syrien ville kunne udgøre en fare for statens sikkerhed, andre staters sikkerhed eller en væsentlig trussel mod den offentlige orden, medmindre der var et anerkendelsesværdigt formål med opholdet.

Københavns Politi lagde herudover vægt på landsrettens oplysninger om mistankegrundlaget samt på, at den pågældendes far havde oplyst, at den pågældende havde udtalt, at hun støttede Islamisk Stat, at hun forinden afrejse til Tyrkiet havde ryddet sit værelse, herunder kørt sine ting og sit tøj til genbrug, og smidt alle billeder fra sin barn-

dom ud, samt at hun havde oplyst til sin far efter hjemkomst, at hun ville rejse igen.

Der er ikke efterfølgende sket forlængelse af pasinddragelsen eller udrejseforbuddet.

- Sagen vedrører en kvinde, som den 6. januar 2019 i medfør af pasloven § 2, stk. 1, nr. 4, samt § 2 b, stk. 1, fik inddraget sit pas samt udstedt udrejseforbud i 1 år. Det fremgår af afgørelsen, at pågældendes far havde rettet henvendelse til PET og oplyst, at pågældende havde til hensigt at udrejse til Syrien. Af afgørelsen fremgår det ligeledes, at PET havde oplyst Københavns Politi om, at en person ved udrejse til Syrien ville kunne udgøre en fare for statens sikkerhed, andre staters sikkerhed eller en væsentlig trussel mod den offentlige orden, medmindre der er et anerkendelsesværdigt formål med opholdet. Det fremgår endvidere, at pågældende selv havde oplyst, at hun skulle til Syrien for at følge en organisations bestræbelser på at påvirke lokalsamfundet i en bestemt politisk retning.

Københavns Politi fandt ved afgørelsen, at pågældende foruden at deltage i projektet tillige ville deltage i aktiviteter, der kan indebære eller forøge en fare for statens sikkerhed, andre staters sikkerhed eller en trussel mod den offentlige orden, og at der således ikke var et anerkendelsesværdigt formål med opholdet i Syrien.

Københavns Politi lagde herved vægt på, at pågældende til sine forældre havde oplyst, at hun ikke ville kommunikere om sit ophold i Syrien via almindelige kommunikationskanaler, men alene via Signal, som er en krypteret forbindelse til kommunikation på internettet. Københavns Politi lagde endvidere vægt på, at pågældendes udlejer havde udtalt, at pågældende havde været meget hemmelighedsfuld omkring formålet med sin rejse.

Endelig lagde Københavns Politi vægt på, at der var grund til at antage, at pågældende sympatiserede med YPG og YPJ. Pågældende havde således på sin Facebook-profil benyttet hashtagget YPJ/YPG i forbindelse med opdatering af et bombardement i Rojava-distriktet, og pågældendes udlejer havde oplyst, at hun tidligere havde bemærket to store YPG flag på pågældendes værelse. Udlejeren havde ligeledes oplyst, at pågældende under en samtale med udlejeren om formålet med pågældendes udrejse skulle have nævnt en organisa-

tion med betegnelsen YPJ samt udtalt noget i retning af, at det var i orden at bruge magt, våben eller vold, hvis man beskyttede sine interesser.

Ved kendelse af 26. juni 2019 ophævede Retten på Frederiksberg Københavns Politis afgørelse. Retten lagde herved vægt på, at det ifølge blandt andet pågældendes forklaring måtte lægges til grund, at formålet med udrejsen til Syrien var at deltage i et projekt, hvis hovedformål var en fredelig økologisk revolution og genopbygning af samfundet. Retten fandt endvidere, at deltagelsen i projektet faldt uden for anvendelsesområdet for paslovens § 2, stk. 1, nr. 4.

Retten fandt på baggrund af en samlet afvejning af sagens oplysninger, herunder pågældendes forklaring om formålet med opholdet, samt forklaringer fra vidner om de politiske og sociale forhold i området, herunder at området ikke var konfliktramt, ikke grund til at antage, at pågældende ud over deltagelsen i projektet under opholdet i Syrien havde til hensigt at deltage i væbnet konflikt for YPG/YPJ eller deltage i andre aktiviteter for YPG/YPJ eller for andre.

Retten fandt herudover ikke, at der var fremkommet oplysninger om, at pågældende alene som følge af sit ophold i Rojava skulle blive radikaliseret til i Danmark at begå terrorhandlinger eller anden alvorlig kriminalitet.

4.1.2. Rigspolitiet har udarbejdet nedenstående oversigt over alderen for de 18 personer på tidspunktet for den første afgørelse om inddragelse af pas eller nægtelse af udstedelse af pas:

Antal personer	Alder
1	3 år (i følgeskab med forældre)
2	18 år
1	19 år
1	20 år
1	21 år
5	22 år
1	23 år
1	24 år
1	26 år
1	29 år

1	31 år
1	33 år
1	39 år

En opgørelse af kønsfordelingen for de 18 personer viser, at 10 sager vedrører mænd, 7 sager vedrører kvinder, og én sag vedrører et mindreårigt barn.

4.2. Rigspolitiets bemærkninger om erfaringer med sagsgangene i sager om inddragelse eller nægtelse af udstedelse af pas og udrejseforbud

Rigspolitiet har anført, at der på nuværende tidspunkt er behandlet relativt få sager med anvendelse af bestemmelserne, hvorfor erfaringerne med anvendelsen af bestemmelserne er begrænsede. 5 ud af 12 politikredse har således endnu ikke truffet afgørelse efter de nævnte bestemmelser i pasloven.

Rigspolitiet har bl.a. peget på, at det kan være vanskeligt at oplyse sagerne tilstrækkeligt. Særligt har det vist sig vanskeligt at indhente oplysninger om det område, som der er grund til at antage, at en person har til hensigt at udrejse til, herunder oplysninger om, hvorvidt området udgør et konfliktområde, og oplysninger om kæmpende/militære styrker i det pågældende område. Der er i den forbindelse endvidere peget på, at det kan være vanskeligt at finde oplysninger om, hvilke aktiviteter der er grund til at antage, at den pågældende person har til hensigt i udlandet at deltage i.

Rigspolitiet har også peget på, at PET oplever, at efterretningstjenesten sjældent kan bidrage med oplysninger til politikredsene, enten fordi PET ikke er bekendt med oplysninger af relevans for sagen, eller fordi oplysningerne er klassificerede og derfor ikke kan udleveres.

Det bemærkes hertil, at der i pkt. 2.3.1.6.-2.3.1.8. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget (lovforslag nr. L 99 om ændring af lov om pas til danske statsborgere m.v., udlændingeloven og retsplejeloven (Styrket indsats mod rekruttering til væbnede konflikter i udlandet m.v.) fra folketingsåret 2014-15, 1. samling) er redegjort for, at de oplysninger, hvorpå politiet må antages i praksis at basere afgørelser om f.eks. pasinddragelse og udrejseforbud i vidt omfang vil stamme fra PET som led i tjenestens opgave med bl.a. at forebygge, efterforske og modvirke handlinger, der udgør eller vil kunne udgøre en fare for Danmark som et selvstændigt, demokratisk og sikkert samfund. Som det fremgår, må det forventes, at PET i visse tilfælde vil være i besiddelse af oplysninger, som eventuelt vil kunne berettige, at der

træffes afgørelse om f.eks. inddragelse af pas, men hvor PET på grund af oplysningernes karakter ikke videregiver disse til politikredsene. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis oplysningerne stammer fra udenlandske partnere eller kilder, hvis identitet vil kunne blive kompromitteret, idet sådanne oplysninger som udgangspunkt ikke vil kunne fremlægges under en eventuel retssag om prøvelse af politiets afgørelse. I sådanne tilfælde vil der ikke blive truffet afgørelse om at nægte at udstede pas eller inddrage et allerede udstedt pas og meddele et udrejseforbud på baggrund af disse oplysninger.

Rigspolitiet oplyser endvidere, at der er eksempler i kredsene på, at vurderingen af, om en person deltager i krigshandlinger eller i aktiviteter for velgørende organisationer, har givet anledning til vanskeligheder i praksis.

4.3. Rigspolitiets vurdering af bestemmelsernes effekt, eventuelle uhen-sigtsmæssigheder og behov for justeringer

Rigspolitiet har oplyst, at det overordnet er Rigspolitiets opfattelse, at bestemmelserne i de sager, hvor de har været anvendt, har haft den ønskede effekt; nemlig at de pågældende personer som udgangspunkt er blevet i Danmark.

PET har oplyst, at den forebyggende indsats spiller en væsentlig rolle i den samlede danske indsats mod terrorisme og ekstremisme, og at muligheden for i en periode at kunne fratage en person passet eller nægte udstedelse af et pas til vedkommende i den forbindelse er et effektivt redskab til i konkrete tilfælde at forhindre udrejse til et konfliktområde, hvor den pågældende risikerer at blive yderligere radikaliseret og voldsparat.

Baseret på politikredsenes erfaringer med anvendelse af bestemmelserne har Rigspolitiet bl.a. peget på, at udformningen af § 2, stk. 4, bør overvejes, idet der henvises til, at Østre Landsret i en kendelse har lagt til grund, at det alene er afgørelser om inddragelse af pas og ikke afgørelser om nægtelse af udstedelse af pas, som skal forelægges domstolene, inden passet søges inddraget, hvis den pågældende opholder sig i udlandet.

Det bemærkes hertil, at såfremt en afgørelse om nægtelse af udstedelse af pas for personer, der opholder sig i udlandet, skal forelægges domstolene, inden afgørelsen kan få virkning, vil personen i mellemtiden kunne få udstedt et pas, og formålet med en efterfølgende afgørelse ville således i visse sager kunne forspildes.

Rigspolitiet har endvidere peget på, at der blandt kredsene efterspørges større klarhed omkring betingelserne for at forlænge en afgørelse om inddragelse af pas eller nægtelse af udstedelse af pas samt udrejseforbud. Rigspolitiet henviser i den forbindelse til, at Vestre Landsret i en tidligere kendelse har anerkendt, at der kan ske en forlængelse, selvom der ikke er indtrådt nye væsentlige omstændigheder efter den oprindelige afgørelse.